

Társadalmi napilap.
Megjelenik
vasárnap és ünnepnap
kivételeivel minden nap
délután 3 órakor.

Egyes szám ára:
2 fillér.

BRASSÓI UJLAP

Szerkesztőség: Kolostor-utca
23 sz. Telefon: 110.
Kiadóhivatal: Hentschel H.
könyvnyomdája, Kut-utca 23.
Telefonszám: 356.
Kiadóhivatali ügyeket Kolostor-utca 23.
alatt lehet elintézni

Vallás és erkölcs.

Írta: Szász József.

Brassó, 1910. április 25.

Manapság minden jobb érzésű vezető elem arra törekszik, hogy az emberiséget kiemelje erkölcsi súlyedéséből. A nevelők látván az erkölcsök meglazulása folytán előállott és az emberiséget megsemmisítéssel fenyegető züllöttségét, tudományos összejövetelek, értekezések, szónoklatok alakjában egy olyan erkölcsi alap megteremtésén fáradoznak, melyre építve az altruizmusnak tempelomát emeljenek. Az elhatározás — az erkölcsi alapzást munkája — a megvalósításra vár, de a kivített akadályozza az egyet nem értés szelleme. Abban, hogy az erkölcsöket reformálni kell, hogy az emberiséget ki kell emelni a sárból, mindnyájan megegyeztek, de eltérnek az erkölcs miként felállításában. Egy rész a vallással kapcsolatban, a vallás keretében tartja és véli megvalósítani az erkölcs újjászülését, a másik az erkölcsi alapot a vallástól függetlenül célszerűnek és egyedül üdvösnek az emberiség talpa alá helyezni.

Már pedig az erkölcsöt a vallástól függetlenül nemcsak hogy nem szabad, de nem is lehet. Hiszen az erkölcs a vallásban, az egyedül létező Isten által kinyilatkoztatott vallásban nyeri alapját. Isteni tan nélkül nincsen erkölcs, s az olyan erkölcs, mely Istent nem ismer, nem erkölcs, hanem bűn, sár, mely piszkít. Nincs erkölcs vallás nélkül, nincsenek erkölcsi törvények vallási törvények nélkül, amelyeket pedig Isten nyilatkoztatott ki, az az Isten, ki létezik a létező világ össztartozandóságának oksági törvényénél fogva, mert minden teremtettnék oka egy teremtő erő, mely sor hosszú láncolatba visszamegy egy végső okra, ki nem teremtetett, ki fölötté áll mindennek, ki végső oka mindennek: s ez az Isten. Ezt bizonyítani, e fölött vitatkozni nem lehet. Ez az Isten pedig azért teremtett minket, hogy javunkra dolgozzunk, hogy munkánk gyümölcseit élvezzük már itt e földön, hogy így neki szolgálva egykor üdvözöljünk. S mert mi teremtett (okozati) lények vagyunk a Teremtőtől, ki oka a mi létezésünknek, kötelességünk ezen legfelsőbb ok nekünk adott életirányító parancsait is elfogadnunk, hogy céljainak, mely boldogulásunkban csucsosodik ki, megfeleljünk. Kötelességünk annál is inkább, mert gyarlóságunknál fogva a legszentebb, a legüdvösebb célt kitűzni nem bírunk.

Hogy az erkölcs gyakorlása nem más, mint vallásosság, hogy az erkölcsi törvények nem egyebek, vallási törvényeknél, arra nézve legfényesebb példa Krisztusnak élete azon eszmék hirdetésében, melyeket ő földi élete alatt gyakorlatban is bemutatott. De menjünk előbbi időkbe! Vajjon az isteni tízparancsolat, mely a vallás talpköve, nem egyszersmind az erkölcsösség tízparancsolata? Vajjon nem ez tanít minket igazmondásra, más javainak megbecsülésére? Nemde ez tiltja a gyilkosságot, ez teszi kötelezővé a tisztaságot? A hamis tanulás polgári bűn, s Isten is tiltja a tízparancsolatban. Vagy ott vannak az evangéliumi példák, a szentek élete, de a legtündöklőbb csillag a betlehemi jászolhoz vezet, melyben ott feküdt a legfölségesebb altruizmusnak megtestesülje, mert annyira szerette az emberiséget, hogy érte még kereszthalált is szenvedett, tmelött megmutatta példaadással, hogyan kell élni.

Ez a tízparancsolat, az evangélium, a bibliai történetek mindama erkölcsi szabályokat foglalják magukban, melyekre Isten a vallást építette, melyek szellemében Szent Fia élt és meghalt, s a több millió mártír vértánu halálával megszentelt. A valódi tiszta erkölcs követendő gyakorlóik ezek azon erkölcsi törvényekben és szabályokban, melyeket Isten a vallásban kinyilatkoztatott, a vallás útján követendővé tett. Nem lehet tehát az erkölcsöt a vallástól önállósítani, mert vallásosság nélkül nincs erkölcs. A régi római azután vesztette el világbirodalmát, miután az erkölcstelenségbe süllyedt, de viszont azért lett erkölcstelenség, mert megtagadta isteneinek a szolgálatot. S a mai francia azóta esett a bűn posványába, amióta leütötte a keresztet, amint ezt a példa fényesen igazolja. Ma a cicomáért való esztelen pazarlás divik, hogy a bujaságnak cégére legyen. Ideálokért nem vagyunk áldozatkészek, de hazafiak vagyunk annyiban, hogy elveinket annak a zászlajára szegezzük, ki többet ad értük csengő aranyban. Jellemtisztaság, képzettség, szenvedések között szerzett fáradságos munka gyümölcse szó nélkül elesik, ha nincs protekció. A szemérem, a ledérség köntösét öltötte magára, a nyíltság, az őszinteség a hazudozást, a szeretet pedig a durvaság, a rágalmazás, a gyűlölet fegyverével kiirtott az emberi kebelből, s vele a lélekből is kitöröltetett a szeretet legszebb, legigazibb, legfényesebb gyémántja: Krisztus.

Ime! Az ember vallás nélkül elsüllyedt az erkölcstelenség iszapjába, ahonnan ugyan még idejekorán akar evickélni, de nem tud, mert nem akarja megtalálni a helyes utra vezető fényzőrót, pedig ott áll előtte hivatogólag, bátorítón és mindennél megnyugtatóbban, a kereszt jelképében e felírással: „In hoc signo vinces!” (E jelben fogsz győzni!)

H i r e k.

Brassó, 1910. április 25.

Szt. Márk. Mai nap körmenetileg keresi fel az anyaszentegyház a szántóföldeket, hogy a jó Isten áldását kikérje a terményekre. Mi brassóiak jövő vasárnap tartjuk a buza és terményszentelést d. e. 10 órakor, de csakis a templomban, mert május elseje lévén sokan ima- és könyörgés helyett más uton és módon igyekezzenek áhítatukat zavarni.

Papi konferencia. A brassói r. kath. papság ma délután 5 órakor tartja szokásos havi konferenciáját a gimnáziumi kápolnában.

Kinevezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Orbán Ferenc kir. tan. brassói felsőkereskedelmi iskolai igazgatót kinevezte az országos ipari és kereskedelmi oktatási tanács tagjává az 1910—15. évek tartamára.

Márk napja. A helyi postahivatal főnöke ünnepelte meg ma nevenapját, melyen az ujabban alakult postás-zenekar egy jól sikerült szerenaddal szerepelt. A tisztelgéseknél Gábor Antal felügyelő az összes tisztikar nevében köszöntötte fel a hiv. főnökét, a női alkalmazottak egy szép virág csokorral kedveskedtek szeretett főnöküknek. Ezután az altisztek és szolgák gratuláltak testületileg.

Kereskedelmi és iparkamara hírek. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Paul Vilmosnak a brassói kereskedelmi és iparkamara elnökévé,

Simay Gerőnek és Scherg Vilmosnak ugyanezen kamara alelnökeivé történt megválasztását az 1868. évi VI. t.-cikk 14. §-a alapján megerősítette.

Ügyvédi kamara köréből. A brassói ügyvédi kamara Incze Gyula dr. ügyvédet Barót székhellyel a kamara ügyvédi lajstromába folytatólag bejegyezte, Jakab József kézdívsárhelyi ügyvédet elhalálózása folytán a kamara lajstromából törölte és irodája részére gondnokká Molnár Dénes dr. kézdívsárhelyi ügyvédet rendelte ki.

Dijlovaglás. A cs. és kir. Frigyes Lipót porosz herceg nevét viselő 2. sz. huszárezred f. évi május hó 8-án d. e. 10 órakor a stupinin díjlovaglást rendez.

A brassói csendőrkerület köréből. Márton Antal törzsrörmester a brassói csendőrkerület köréből a VI. számú csendőrkerülethez helyeztetett át.

A Magyar Polgári Kör választmányi ülése. A Polgári Kör szombaton este László Elek igazgató elnökle mellett választmányi ülést tartott, amelyen mivel Papp Ferenc határozottan kijelentette, hogy az elnökséget az esetleges belügyminiszteri jóváhagyás mellett sem fogadja el, az elnöki állásra egyhangulag Sárossy Lajos szücs-mestert jelölték. Elhatározták továbbá, hogy a nyári hónapokra nyári helységről gondoskodnak. A házátvételi bizottságba pótlólag Sárossy Lajost s Tima Józsefet ajánlják a közgyűlésnek megválasztani.

Profunt tolvaj. Rendőrségünk őrszeme szombaton észrevette, hogy a hajnali órákban egy kuporgó alak a helybelli élelmész raktár kapuja alól valamit szedeget és zsákba rejt. A posztoló őr megcsipte a lakatos segédét, ki bevallotta ugyan azt, hogy 20 fillérével vásárolta a kenyéret egy katonától, de hogy mennyiben igaz állítása, azt bebizonyítja majd a vizsgálat. Addig lesz ideje a lakatos segédnek elmélkedni a „komisz kenyér ize felett.”

Lopás. A Seewald-féle műmalomban ellop-tak egy nadrágot és egy ezüst órát láncsal. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

Rendőri hírek. Nagy Sándor napszámot az Andás-féle korcsmában a padlón tegnap reggel halva találták. Alighanem szívzselhűtés érte.

— Hordea Jánosné tegnap lugot ivott. Súlyos sebeivel a kórházba szállították.

A Villand cirkusz Brassóban. A Villand testvérek kiváló cirkusza, külföldi téli körútját befejezve, amint ezt már megirtuk április hó 30-án, szombaton este 8 órakor kezdi meg négy napra tervezett előadási ciklusát a kolostor kapu előtti téren felállítandó hatalmas ponyvasátorában. A cirkusz a legkiválóbb műsorral érkezik Brassóba.

Apollo Bioskop hétfői és keddi műsora: Kanári sziget csoport (látványos). Mülheimi vasuti szerencsétlenség (látványos). Söröskocsis álma (humoros). Mafla ur szabadságon (humoros). Kocavadász kutyája (humoros). Caesar és a királyleány (dráma). Rossz gyám (dráma). Kovács boszszuja (dráma). Molucki szigetek (szines). Közkívánatra még hétfőn látható: Az ököritói halálbál (helyszini felvétel). A leégett csűr maradványai, az elégett áldozatokkal. A katasztrófa áldozatainak eltemetése. A sebesültek ápolása, mentő munkálatok.

Felelős szerkesztő: Kölcze Károly dr.

Legnagyobb választék Kongré-szövetekben.

Hölgyek, kik szép és finom kézimunkát vásárolni szándékoznak, sziveskedjenek
„raktáramat megtekinteni.”

Monogramokat zsebkendőkre, törülközőkre, asztalkendőkre 8 fillértől feljebb, 5—6 óra alatt készítek el.

BOLESCH FRIGYES

Weisz Mihály-utca 4. sz. (Copoly-féle ház)

Mindennemű fehérnemű készítését elvállalom.

Üzletmegnyitás!

Alulírott van szerencsém a n. é. közönség b tudomására adni, hogy egy az új törvény szerint berendezett

mérleggyártó műhelyt

nyitottam. — Megjegyzem még, hogy műhelyemben minden e szakmába vágó munka, valamint javítások a legpontosabb és legolcsóbb árakban készülnek.

Szives pártfogást kér

Widmann Pál

első brassói mérleggyára
Kórház-utca 62.

ZEIDNER H. G.

Szalámi és hentesárú gyár

Brassó, Hirscher-utca 1.

ajánl elsőrendű szalámit, sonkát, szalonát, legizlésebb felvágottat és tormás virslit.

Naponta posta és vasuti szétküldések.

Elegáns és kifogástalan kivitelű
polgári és egyenruhák csakis

Szőcs György cégnél

Brassó, Weisz-Mihály-utca 10. sz. a. szereshetők be.
Legujabb divatu bel- és külföldi szövetek, valamint katonai felszerelések raktára.

Pontos kiszolgálás!

Szolid árak!

Uj férfi divatruha üzlet!

T. c.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt Címnek b tudomására hozni, hogy helyben **TEHÉNYPIAC 4. sz. alatt** a mai kor igényeinek megfelelő

Uri divat-ruha üzletet

nyitottunk, hol férfi ruhákat mindenkor a legujabb divat szerint, elsőrendű munkaerő által kidolgozva, olcsón és pontosan készítünk.
Raktáron tartunk nagy választékban **bel- és külföldi szöveteket a legujabb divatmintákban.**

Olcsó és szép munkánkról bárki az első rendelésnél meggyőződhetik.
Becsés rendeléseket kérve, vagyunk

Bartha és Reinert

uri divat szabók.

Hentschel H., keresztény-könyvnyomdája, Brassó, Kut-u. 23. szám.

FINOM MŰSZERÉSZ MŰHELY.

Műszerek és kiegészítő részeiknek készítése.

Patent modellek és találmányok kidolgozása rajzok és ötletek szerint.

Különlegességek javító-műhelye.

Különléle szerkezetű és gyártmányu írógépek-, varrógépek- gramofonok, orvosi műszerek,

tudományos vegyműhely, (laboratorium) fizikai tanulságos műszerek

Képviselete:

a jó hírnevű és legidősebb német varrógépnek „Veritas”; a világhírű „Jdeal” írógépnek (teljesen látható írással.)

Eredeti gramofon és Zonophon lemezek
:—: 3 nyelven, gyári árban. :—:

Csak elsőrangú hozzávalók. — Írógép iskola.

BARTHELMI G.

műszerész

Brassó, Weisz Mihály-utca 23. sz.

Különléle gyártmányu írógép-különlegességek javító-műhelye.

Csak elsőrangú hozzávalók.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal!

Vidéki rendeléseket azonnal eszközölök.

Aki azt akarja, hogy cipője és csizmája eredeti formáját megtartsa és az mindig szép sima legyen, csináltasson 1 pár sámfát az alanti mesternél. Rendeléshez cipő, vagy csizma szükséges mintának.

Bőriparosok figyelmébe!

Tisztelettel tudatom a t. bőriparosokat, hogy kaptatát, sámfát s minden e szakmába vágó munkát a legjobban és legolcsóbb árak mellett készítek.

Uhrin György

Brassó, Kórház-utca 66.

A legjobban anyag.

Kitűnő izlés.

Kereskedőknek nagy kedvezmény.

Alulírott teljes tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy én

FEKETE-UTCA 18. szám alatt

a legujabb gépekkel felszerelt

VEGYTISZTÍTÓ INTÉZETET nyitottam.

Hason szakmában Bécsben elsajátított ismereteim arra képesítenek, hogy a legmeszebb menő igényeknek, várakozásoknak megfeleljek.

Elvállalok fehérneműket, mint **ingek, kezek, gallérok** stb-nek — valamint **bluzoknak, kostümekeknek, szőnyegek, függönyöknek és férfiruháknak** tisztítását — továbbá **szövetek festését** rendkívüli olcsó árak mellett.

Szives pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

DANIEL MÁRIA
Fekete-utca 18.

Egy levelezőlap elég, hogy ruháit stb. elszállíttassam.